

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»

Факультет гуманітарної та економічної освіти

Кафедра менеджменту

“27” червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ЕКОНОМІКИ ТА ЕКОНОМІЧНИХ ВЧЕНЬ

(найменування навчальної дисципліни)

підготовки здобувачів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(вказати рівень вищої освіти)

спеціальності **073 «Менеджмент»**
(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою
«Менеджмент»
(назва освітньої програми)

мова навчання **українська**

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту

Крутогорський Я.В.

Рецензенти:

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту

Коверга С.В.

доктор педагогічних наук, професор кафедри обліку і оподаткування

Гончар Л.В.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол № 11 від «9» _____ червня _____ 2022 р.

Завідувач кафедри

/ Коверга С.В.

Погоджено групою забезпечення спеціальності 073 «Менеджмент» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

Керівник групи забезпечення

Крутогорський Я.В.

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою

Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” _____ червня _____ 2022_ р. , протокол № 9 _____

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
	Семестр	
	2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 3,5 самостійної роботи здобувача – 3	Лекції	
	24 год.	6 год.
	Практичні	
	24 год.	4 год.
	Лабораторні	
	0 год.	0 год.
	Самостійна робота	
	42 год.	80 год.
Вид контролю: залік		

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія економіки та економічних вчень» є формування системного мислення та поглядів про історичний розвиток господарств та економічної думки країн світової цивілізації для розуміння генезу та закономірностей функціонування сучасних економічних систем.

2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркової)

« _____ Історія економіки та економічних вчень _____ »

<p>Результати навчання: демонструвати сучасне економічне мислення та світогляд; знати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; оцінювати економічні та соціальні наслідки прийнятих управлінських рішень; мати навички історичного аналізу економічних процесів; використовувати базові економічні положення шкіл та течій.</p>	<p>Методи навчання: абстрактно-дедуктивний; проблемно-пошуковий; дослідницький; інтерактивний; практичний.</p>	<p>Методи контролю: усне та письмове опитування; тестування; графічні методи; презентації, есе; систематичне спостереження; екзамен.</p>
---	---	---

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	зокрема				усього	зокрема			
		л	пр	лаб	с.р.		л	пр	лаб	с.р.
Тема 1. Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	6	2	2	0	4	6	0,5	0,5	0	5
Тема 2. Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій	6	2	2	0	4	7	0,5	0,5	0	6
Тема 3. Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - V ст. н.е.)	6	2	2	0	4	7	0,5	0,5	0	6
Тема 4. Господарство та економічна думка суспільства Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)	7	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 5. Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша половина XVII)	6	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 6. Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII - перша половина XIX ст.)	8	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 7. Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - початок XX ст.)	7	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 8. Особливості розвитку ринкового	8	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25

господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX - початок XX ст.)										
Тема 9. Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	6	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 10. Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)	8	2	2	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 11. Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI ст.)	7	2	1	0	3	7	0,5	0,25	0	6,25
Тема 12. Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці	7	1	2	0	3	7	0,25	0,25	0	6,5
Тема 13. Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст.)	8	1	1	0	3	7	0,25	0,25	0	6,5
Усього годин	90	24	24	0	42	90	6	4	0	80

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Предмет і метод історії економіки та економічної думки.	2	0,5
2	Господарство первісного суспільства та його еволюція на етапі ранніх цивілізацій.	2	0,5
3	Особливості господарського розвитку та економічної думки періоду формування світових цивілізацій (VIII ст. до н.е. - V ст. н.е.)	2	0,5
4	Господарство та економічна думка суспільства Європейської цивілізації в період середньовіччя (V-XV ст.)	2	0,5
5	Формування передумов ринкової економіки в країнах Європейської цивілізації (XVI - перша половина XVII)	2	0,5
6	Розвиток ринкового господарства в період становлення національних держав (друга половина XVII - перша половина XIX ст.)	2	0,5
7	Ринкове господарство країн Європейської цивілізації в період монополістичної конкуренції (друга половина XIX - початок XX ст.)	2	0,5
8	Особливості розвитку ринкового господарства та основні напрямки економічної думки в Україні (друга половина XIX - початок XX ст.)	2	0,5
9	Господарство та економічна думка в період державно-монополістичного розвитку суспільств Європейської цивілізації (перша половина XX ст.)	2	0,5
10	Розвиток національних економік країн Європейської цивілізації в системі світового господарства під впливом науково-технічної революції (друга половина XX ст.)	2	0,5
11	Світове господарство та основні напрямки економічної думки на етапі інформаційно-технологічної революції (кінець XX - початок XXI ст.)	2	0,5
12	Економічний розвиток України в умовах радянської економічної системи та його трактування в економічній думці	1	0,25
13	Формування засад ринкового господарства в Україні (90-ті роки XX ст.)	1	0,25
Разом		24	6

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Значення і функції історії економіки та економічної думки.	2	0,5
2	Еволюція первісного суспільства на етапі ранніх цивілізацій	2	0,5
3	Причини занепаду та загибелі рабовласницької держави. Зародження феодальних відносин.	2	0,5
4	Економічні ідеї західноєвропейських мислителів у добу середньовіччя.	2	0,25

5	Історико-економічні передумови виникнення та теоретико-методологічні особливості меркантилізму.	2	0,25
6	Ринкове господарство в період становлення національних держав.	2	0,25
7	Економічні умови періоду виникнення монополістичної конкуренції.	2	0,25
8	Господарство України у першій половині XIX ст. та теоретичне обґрунтування необхідності його реформування.	2	0,25
9	Господарство провідних країн світу в роки першої світової війни та в період подолання її економічних наслідків.	2	0,25
10	Особливості і тенденції повоєнного розвитку провідних національних економічних систем та моделювання їх варіантів	2	0,25
11	Інформаційно-технологічна революція — передумова інформаційного суспільства. Еволюція концепції інформаційного суспільства, його суть та основні риси	1	0,25
12	Господарство України й формування його соціалістичної моделі у міжвоєнні роки.	2	0,25
13	Процес трансформації економіки незалежної України. (90-ті роки).	1	0,25
Разом		24	4

4.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Етапи й напрями дослідження історії економіки та економічної думки.	4	5
2	Господарство первісного суспільства та його основні риси.	4	6
3	Економічна думка періоду формування світових цивілізацій.	4	6
4	Економічна думка України в період середньовіччя	3	6,25
5	Основні етапи меркантилістської доктрини.	3	6,25
6	Економічна думка в період становлення національних держав.	3	6,25
7	Історичні умови зародження і розвитку марксистської політичної економії.	3	6,25
8	Основні напрямки економічної думки в Україні у другій половині XIX — на пан. XX ст.	3	6,25
9	Криза основ державно-монополістичного капіталізму у 1929—1933рр. та господарський розвиток у післякризовий період.	3	6,25
10	Економічне зростання і кризи 50-80-хрр., як характерні ознаки кінця епохи індустріалізації.	3	6,25
11	Особливості формування інформаційного суспільства у провідних країнах світу й Україні.	3	6,25
12	Утвердження адміністративно-командної моделі економіки та її поступовий крах (кінець 40-х — 80-і роки XX ст.).	3	6,5
13	Економічна ситуація в країні у 2000-х роках.	3	6,5
Разом		42	80

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Результати навчання студентів із вивчення навчальної дисципліни визначаються у балах, які виставляються згідно з критеріями оцінювання.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекції* виставляється за такими критеріями:

- присутність студента на лекції, складання її конспекту та активна участь у процесі лекції.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *практичного заняття* виставляється за такими критеріями:

- під час опитувань – за повну і ґрунтовну відповідь на задане запитання з теми заняття;

- під час тестування – за правильні відповіді на всі запитання тесту з теми заняття;

- у процесі виконання ситуаційних вправ і завдань – за запропонований правильний алгоритм (послідовність) виконання завдання; за знання теоретичних основ проблеми, порушеної в завданні; за отриманий правильний результат.

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *написання поточних, проміжних контрольних робіт* виставляється за правильні відповіді на всі питання роботи.

Оцінювання результатів навчання студентів під час *контрольного заходу* виставляється за правильні відповіді на всі питання.

Оцінювання *рефератів та презентацій за визначеними темами* виставляється відповідно до критеріїв:

- за повноту та використання сучасних концепцій і джерел інформації (крім лекційного конспекту має бути ще не менше трьох джерел інформації);

- за оформлення роботи згідно з вимогами і наявність посилань на літературні джерела;

- за наявність змістовних висновків;

- за глибокі знання навчального матеріалу, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах.

Унаслідок виявлення невідповідності результатів навчання окремим критеріям із тієї чи іншої форми контролю знань кількість балів, яка виставляється студентові, може бути знижена:

- за неповну відповідь;

- за кожну неправильну відповідь;

- за невчасне виконання завдання;

- за недостовірність поданої інформації;
- за недостатнє розкриття теми;
- за відсутність посилань на літературні джерела.

Результати поточного контролю рівня знань студентів очної та заочної форм навчання (кількість отриманих балів) обов'язково доводяться викладачем у наприкінці кожного заняття до відома всіх студентів і виставляються в «Журналі обліку поточної успішності та відвідування занять» та є підставою для одержання допуску до підсумкового контролю.

Допуск до підсумкового контролю з кожної навчальної дисципліни становить 60 балів та визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати студентові для отримання позитивної оцінки «задовільно». При цьому межа незадовільного навчання становить 59 балів.

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100 - бальною шкалою	За національною шкалою	
	<i>для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт</i>	<i>для заліків</i>
90 - 100 балів	відмінно	зараховано
89 - 75 балів	добре	
60 - 74 балів	задовільно	
26 - 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 - 25 балів	неприйнятно	

Кожна навчальна дисципліна, вивчення якої закінчується складанням заліку або екзамену, оцінюється максимальною оцінкою у 100 балів. Якщо навчальна дисципліна викладається два або більше семестрів, вивчення з яких закінчується згідно з навчальним планом заліком або екзаменом, то кожна частина оцінюється у 100 балів.

Якщо студент набрав упродовж семестру 60-100 балів, то він може зарахувати набрані бали як оцінку семестрового контролю.

Якщо студент хоче покращити оцінку семестрового контролю, то він повинен складати залік.

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрації результатів навчання можуть бути:

- опитування та бесіди на практичних заняттях;
- перевірка та оцінювання письмових робіт (тез, доповідей, рефератів, конспектів літературних джерел);

- оцінювання результатів самостійної роботи (виконання самостійних дослідницьких та творчих завдань);
- тести;
- аналітичні звіти;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- залік.

7. Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна

1. Богоявленська Ю.В., Тищенко С.В., Якобчук В.П. Історія економіки та економічної думки. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 476 с.
2. Витанович І. Історія українського кооперативного руху. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 624 с.
3. Лісовицький В.М. Історія економічних вчень. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 240 с.
4. Максименко І.А., Мацелюх Н.П. Історія економіки та економічної думки. Політична економія. Мікроекономіка. Макроекономіка. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 382 с.
5. Холопов А.В. История экономических учений (для бакалавров). Москва: КноРус, 2019. 336 с.

Допоміжна

1. Yueh L. The Great Economists. How Their Ideas Can Help Us Today. Penguin, 2019. 368 p.
2. Сото Е. Загадка капіталу. Чому капіталізм перемагає на Заході і ніде більше. Київ: Наш формат, 2017. 332 с.
3. Фергюсон Н. Еволюція грошей. Фінансова історія світу. Київ: Наш формат, 2017. 384 с.
4. Чанг Х. Как устроена экономика. Киев: Форс, 2021. 320 с.
5. Шевченко О.О. Історія економіки та економічної думки. Сучасні економічні теорії. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 288 с.
6. Дмитренко В. Історія грошей. Харків: Фоліо, 2019. 123 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Вимоги до оформлення наукових джерел відповідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» URL: http://lib.znau.edu.ua/jirbis2/images/phocagallery/2017/Pryklady_DSTU_8302_2015.pdf
2. Вимоги до оформлення списку літератури згідно міжнародного стандарту APA Book Citation URL: <https://www.bibme.org/citation-guide/apa/book/>

3. Журнал “Економіка та держава” - наукове фахове видання України з питань економіки URL: <http://www.economy.in.ua/>
4. Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
5. Наукова періодика України. Каталог журналів за тематикою. URL: <http://journals.urau.ua/>
6. Наукові статті на міжнародному електронному ресурсі URL: <https://www.researchgate.net/>
7. Наукові фахові видання України URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>
8. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського URL: <http://nbuv.gov.ua/e-resources/>
9. Українські наукові журнали у Scopus та WOS. URL: <https://openscience.in.ua/>
10. Фаховий Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки" URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/magazine/ekonomicheskij-nauchnyy-zhurnal/>

9. Посилання на дистанційний курс

<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=1403>

Кандидат економічних наук,
доцент Крутогорський Я.В.

